SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. №. 29 — JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 13, 1988 — CENTS 25 ЦЕНТІВ — ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 13-го ЛЮТОГО 1988 — Ч. 29. РІК XCV.

Руденки завітають до Філядельфії

Філядельфія. (КОНЛПУ) — Заходом Філядельфійського Комітету Оборони Національних і Людських Прав України відбудеться зустріч Миколи і Раїси Руденків з українською громадою Філядельфії в неділю, 21 лютого 1988 року о год. 6-ій вечора в залі Українського Культурно-Освітнього Центру.

Микола Руденко — колишній політв'язень, письменник і поет був членом-основником і головою української Гельсінкської Групи, а в ЗСА буде очолювати Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи.

В Чикаго відбудеться конференція з приводу Тисячоліття

Чикаго. — В рамках відзначення ювілею Тисячоліття Християнства в Україні Філія Українського Католицького Університету та осередок Наукового Товариства ім. Шевченка в Чикаго влаштовують при співпраці Громадського Ювілейного Комітету в днях 18-19-го березня ц.р. науково-популярну конференцію, присвячену різним питанням релігії і культури в Україні.

До участи в конференції зголосилися члени НТШ та співпрацівники філії УКУ з Чикаго та середнього заходу: Юрій Гаєцький, о. Петро Ґаладза, Пилип Демус, Євген Іванків, Климентина Кройціґер, Мирон Куропась, Василь Маркусь, Марія Овчаренко, Павло Пундій, Степан Самбірський, Мирослав Семчишин і Дмитро Штогрин. Плянується відбути в п'ятницю вечером 18-го березня, одну англомовну сесію, а наступного дня — дві україномовні.

Крім цього, Громадський Комітет співспонзорує дві інші наукові імпрези, а саме — дві сесії в рамках конференції Програми українознавчих студій Іллінойського університету в Урбана-Шампейн 25-26-го червня та конференцію в університеті Лойола в Чикаго в листопаді цього року.

ПІЯНІСТ В УІА

Ню Йорк. — Тут в суботу, 20-го лютого ц.р., в приміщенні Українського Інституту Америки, при 2 Схід 79-та вулиця, о год. 7-ій вечора виступить піяніст з Мюнхену Міхаель Ґрілль в століття з дня народження композитора Василя Барвінського. Господарем цього свята є Український Музичний Інститут Америки, а піяніст М. Ґрілль в цьому єдиному виступі в Ню Йорку гратиме архитвори В. Барвінського, включно із прем'єрою його „Сонати".

В. Пастушок був гостем в Білому Домі

Головний радний Українського Народного Союзу Василь Пастушок взяв участь 14-го грудня 1987 року у конференції в Білому Домі, яка була призначена для групи американських громадян, з повіту Делавер у Пенсильванії До зібраних промовляли члени Уряду і Державного департаменту, інформуючи про біжучі справи. На світлині В. Пастушок (посередині) в товаристві Джорджа Буша, мол. зліва і члена Палати Репрезентантів В. Куртіса Велдона з Пенсильванії.

Літня школа в Гарварді включатиме нові курси

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). Вісімнадцята Гарвардська літня школа україністики розпічнеться 27-го червня і триватиме до 19-го серпня 1988 року.

У цьому ювілейному році Тисячоліття Християнства в Україні курс п.н. „Історія України по 1800 рік" викладатиме проф. Ігор Шевченко. Проф. Шевченко є спів-директором Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ), гарвардським професором візантійської історії і літератури та президентом Міжнародного Візантійського конґресу.

Новий курс п.н. „Динаміка політики сьогоднішньої України", викладатиме співробітниця УНІГУ д-р Зеня Сохор, професор політичних наук в Кларк університеті. Курс розглядатиме історичні, соціяльні й культурні впливи, що визначають політичне обличчя України, порівнюватиме політичні еліти Києва і Москви та їхні відмінні сприймання проблем. В першій половині курсу подаватиметься історичний огляд Жовтневої революції, колективізації, Другої світової війни і культурного відродження в Україні за Шелеста. В другій половині курсу розглядатиметься економічні проблеми, розбіжність поглядів, рух спротиву і етно-демографічні тенденції.

В програмі будуть три курси мови: початковий, середній та вищий. Ці інтенсивні на вісім кредитів курси включатимуть тижнево по 10 годин навчання в клясі, розмовні вправи і сесії у мовній ляборатопії. Американське товариство для поширення слов'янських студій уложило цю інтенсивну програму для мови, визнаючи Гарвард всекрайовим осередком для інтенсивного студіювання української мови.

Про курси україністики, крім української громади, УНІГУ інформує теж неукраїнців, студентів славістичних наук і заохочує їх до участи в літній школі. В тій цілі УНІГУ розіслав повідомлення про літню школу україністики до всіх членів Американського т-ва для поширення слов'янських студій, до якого належать професори-спеціялісти східньоевропейських, російських і советських студій.

Крім навчальної програми заплянованo серію доповідей і фільмів.

(Закінчення на стор. 3)

ОБОРОНЕЦЬ І. ДЕМ'ЯНЮКА ВИМАГАЄ ЙОГО ЗВІЛЬНЕННЯ З УВАГИ НА БРАК ДОКАЗІВ

Єрусалим, Ізраїль (Йоан Онужек, АНЧЕИН, тел.). — Оборонець Івана Дем'янюка Йорам Шефтель, відкликаючись на ряд прецедентів, зокрема на судові вироки у справах Франка Валюся і Федора Федоренка, заявив тут у четвер, 11-го лютого, що поліційні слідчі Ізраїля і уцілілі свідки прокуратури не дотримувалися усталених норм, а то й скривали або спотворювали факти і тому він вимагає звільнення І. Дем'янюка не тільки тому, що існує сумнів щодо його утотожнення з Іваном з Треблінки, але тому, що нема доказів.

Цитуючи деякі секретні документи ОСІ та протиріччя у поліційних слідчих Радівкер, Коляра і Шальома, адв. Й. Шефтель назвав це „цинічним фальшуванням з метою обманути суд".

Хоч головний суддя Дов Лєвін два рази раніше відкидав спроби оборони відкликатись на справу Валюся, яку ОСІ у ЗСА програло у другій інстанції, тим разом два інші судді, Зві Таль і Далія Дорнер, переконали Лєвіна, що варто принаймні заслухати ці вироки, а тоді рішити чи їх приймати як вагомі аргументи.

Й. Шефтель постійно пригадував суддям заяву прокуратора Міхаеля Шакеда, що тут непотрібно було жадних експертів з одної і другої сторони, бо ось, буцімто, є свідки, які пізнали Івана, показали пальцем на нього — і кінець.

Так могло статись у випадку Валюся, американця польського роду з Чикаго, бо дев'ять із 12-ох уцілілих свідків показали на нього пальцем, що він був есесоматом в Кєльцах і в Ченстохові, а відтак виявилось у другій інстанції судівництва, що Валюсь був надто низький ростом, щоб бути есесом, а крім того був поляком, а не німцем. Знайдено свідків в Німеччині — фармерок, у яких працював Валюсь під час війни, більш того знайдено документи, що ці фармерки платили за нього медичне забезпечення. Валюся звільнено і ОСІ рішило не відкликатись до третьої інстанції, залишаючи фізично, морально і фінансово знищену невинну людину.

Й. Шефтель подав два принципи з вироку суддів Валюся: процедури впізнання повинні бути зроблені з такою точністю, як у ляборaторії і подвійно перевірені; якщо виявиться, що є неточності чи протиріччя то такі свідчення відкидаються.

У випадку Федоренка, суд першої інстанції відкинув свідчення уцілілих, назвавши їх „артистами" і нездібними свідчити з перспективи 30 років. А робили вони впізнання з тих самих фотоальбомів, приготованих ОСІ, що й тут в Єрусалимі. Отже в обидвох вироках є встановлені прецеденти, які мають відношення до процесу тут.

У дальшому Шефтель вказав на суґеруючі запитування свідків слідчими Радівкер, Коляром і Шальомом на їхню підготову свідків до зізнань і на ряд суперечностей, а то й прикривань. І так виявилось, що М'ріям Радівкер не дотримувалась вказівок ОСІ щодо переведення впізнання із знімок. ОСІ дало їй правильник в 1976 році, коли йшла справа Федоренка на Фльориді: крім знімки підозрілого має бути ще три фота подібних до нього осіб. Вона цього правила не дотримувалась.

Виявилось також, що Отто Горн, німець - медик, який був в заряді палення трупів в Треблінці ніколи не зідентифікував І. Дем'янюка із знімок. У рапорті Бернарда Догерті з переслухання Горна ОСІ 20-го листопада 1979 року, він не впізнав Дем'янюка із копії мнимої виказки і ствердив, що Іван тільки займався газовою машинерією, ніколи не вбивав, чи побивав. Він був високий, мав коротке чорне волосся, круглe лице.

Цей рапорт ОСІ два рази змінило в 1986 році — 20-говтня і 4-го грудня — на прохання ізраїльського слідчого Шальома, спотворивши первісні слова Горна і притаївши інші.

Й. Шефтель також обвинуватив ОСІ у прикриванні важливих для процесу документів, зокрема листу 20 уцілілих з Треблінки, які не зуміли впізнати Івана із знімок Дем'янюка. Цю листу не хоче показати ОСІ, а дістало воно її від Світового жидівського конґресу, і оборона вже від 1985 року бореться в суді ЗСА за цей та інші засекречені ОСІ документи. Цим повинна була поцікавитись також прокуратура і судді.

Й. Шефтель під кінець цієї цілоденної сесії звернув увагу суддям, що прокуратура ніколи не встановила чи Іван з Треблінки живе чи загинув, як це описали кількакратно уцілілі Гельман, Гольдфарб, Розенберг і інші. А навіть Отто Горн казав, що бачив Івана ще у вересні 1943 року.

У висліді всіх тих протиріч, неточностей і зумисних промовчувань, а то й неправдивих, перекручених свідчень, Й. Шефтель ува-

(Закінчення на стор. 3)

М. РУБАН ПОЧИНАЄ ТЕРАПІЮ

Лівінґстон, Н. Дж. — Тут у середу, 10-го лютого ц.р., вийшов з лікарні Ст. Барнабас 13-літній Маро Рубан який є спаралізований від пояса вниз від того часу, як сім років тому наїхав на нього грузовик. У наступному тижмі Марко почне амбуляторне лікування в реґабілітаційному інституті Кеслєра в Іст Орандж або у Вест Орандж.

Як вже повідомлялося, Марко є сином скульптора Петра Рубана, політичного в'язня, і зараз перебуває в концтаборі в Советському Союзі. Власті СССР дали все ж таки дозвіл Маркові та його матері Лідії Рубан приїхати на лікування до ЗСА після того, як советські лікарі заявили, що не можуть для Марка нічого зробити.

Марко перебував у лікарні від неділі, 7-го лютого ц.р., де й перейшов цілу серію різнородних перевірок, щоби встановити засяг його паралічу, заявив д-р Любомир Кузьмак який і був тим, що вистарався про безплатний побут і перевірку Марка в лікарні. На жаль лікар повідомив, що Марків параліч є „незворотнім", однак поліпшення можна сподіватися завдяки фізичної терапії та допоміжним „пристроям", як підтяжки на ноги чи так званий „вакер". Ці речі можуть допомогти Маркові частинно самостійно порушуватися. Д-р Л. Кузьмак повідомив, що Марко — хлопчина дуже наполегливий, бистрий та життєрадісний, і понад усе хоче бути самостійним.

Марко з мамою повернувся назад до гостинної хати їхнього спонзора Надійки Світличної, звідкіля і буде доїздити на терапію.

ДЕНЬ ПРЕЗИДЕНТІВ

З уваги на свято День Президентів у понеділок, 15-го лютого ц.р., Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода" будуть закриті. Наступне число „Свободи" друкуватиметься у вівторок з датою середи, 17-го лютого. — Ред.

Демократи пропонують плян допомоги повстанцям в Нікараґуа

Вашінґтон. — Спікер Палати Репрезентантів конґресмен-демократ Джим Райт надіслав президентові Роналдові Реґенові і державному секретареві Джорджові Шулцові листа з проханням підтримати альтернативний проєкт надання невійськової допомоги антикомуністичним повстанцям в Нікараґуа.

Замість того, щоб підготовлятися до конфронтації, більш доцільним є заздалегідь об'єднати зусилля і виробити спільну програму, — сказано в листі Дж. Райта.

Далі спікер критикував рішення антисандіністів відкласти переговори з урядом Даніеля Ортеґи, заявивши, що подібні дії „викликають серйозні сумніви у щирості намірів як партизанів, так і американської Адміністрації".

Плян демократів передбачає виділення партизанам від трьох до чотирьох мільйонів долярів щомісяця. Ці гроші повинні бути призначені на придбання продуктів харчування, медикаментів і одягу, однак їх виділення повинно початися не раніше, ніж представник З'єднаних Стейтів почне консультації з п'ятьма центральноамериканськими президентами, які підписали так званий „мирний плян Аріяса".

Демократи вважають, що виділені гроші повинні видаватися під наглядом спеціяльно для цієї мети створеної міжнародної комісії.

Під листом Райта поставили свої підписи також лідер демократичної більшости у Палаті Репрезентантів Томас Фолі, його заступник Тоні Коельо і конґресмен-демократ Дейвид Боніор.

Лідери антисандіністів уважають, що американські законодавці, які відкинули пропозицію президента Р. Реґена про допомогу партизанам, повинні тепер докласти максимум зусиль, щоб примусити Д. Ортеґу виконати хоч би взяті ним зобов'язання. „Сандіністів треба примусити негайно виконати обіцянки, — сказала у Маямі представниця Демократичного фронту Нікараґуа Марта Сакаса. Наступальна зброя не потрібна повстанцям саме тепер. Якщо ж сандіністи не виконають умов договору — тоді інша справа". „Всі погляди тепер спрямовані на Ортеґу, — сказав в інтерв'ю кореспондентові газети „Вашінґтон Таймс" неназваний представник Білого Дому. — За його діями з однаковою увагою слідять і демократи і республіканці". На випадок, якщо Ортеґа явно порушить зобов'язання, президент Реґен зможе звернутися до Конгресу з новою просьбою про виділення допомоги антисандіністам.

ЕВРОПЕЙСЬКІ КРАЇНИ ЗАСУДИЛИ ІЗРАЇЛЬ

Бонн, Західня Німеччина. — Міністри закордонних справ Европейської економічної спільноти обвинуватили уряд Ізраїля за порушення міжнародних законів і прав людини своєю жорстокою поведінкою на окупованих арабських землях, зокрема у смузі Ґази і на західньому березі ріки Йордан.

Комунікат ЕЕС, з гострим осудом поведінки ізраїльської армії і поліції, а також членів уряду на згаданих землях, був опублікований після зустрічі міністрів з йорданським королем Гуссейном. Міністри закликають Ізраїль негайно припинити репресії проти арабського населення і погрожують, що у випадку ізраїльської впертости і заповідженого нового поселення на окупованих землях, Европа буде змушена вдатись до більш драстичних заходів й евентуального припинення торговельних зв'язків з Єрусалимом.

При тій нагоді міністри наголосили у спільному комунікаті конечну потребу скликання міжнародної конференції, бо події, які тепер відбуваються, вже давно перестали бути внутрішньою справою Ізраїля і їх може вирішити тільки міжнародна конференція з участю усіх зацікавлених держав. Король Гуссейн також заявив, що він особисто й багато інших арабських держав підтримують ідею скликання міжнародної конференції з участю п'ятьох постійних членів Ради Безпеки ООН. Біда тільки в тому, що теперішній консервативний уряд прем'єр-міністра Їцака Шаміра категорично відмовився брати участь в такій конференції.

Скликання конференції не входить також у загальну програму американської близькосхідньої політики, бо Державний департамент вважає, що арабські країни повинні піти шляхом Єгипту і підписати сепаратні мирові договори та нав'язати дипломатичні зв'язки з Ізраїлем, без великого розголосу. Вашінґтон однак не сказав, як треба розв'язати питання палестинців і Палестини, а Адміністрація президента Роналда Реґена правдоподібно сама не знає, як підійти до тієї справи.

Европейські країни відносяться до цього американського пляну дуже скептично, знаючи заздалегідь, по якій стороні стоїть Вашінґтон, — кажуть політичні спостерігачі. Деякі уряди в Европі, зокрема уряд Великобританії, доказують, що Советський Союз має також свої інтереси на Близькому Сході і йому не слід відмовляти участи в міжнародній конференції. Крім того у Лондоні переконані, що СССР має чималий вплив на деякі арабські країни і тому міг би допомогти приспішити підписання мирового договору з Ізраїлем і закінчити напружену ситуацію в цьому районі світу.

У СВІТІ

ВИСТУПАЮЧИ У СВОЇЙ ізольованій резиденції перед мусульманськими проповідниками і закордонними дипломатами, іранський диктатор у священичих ризах аятолла Хомейні поздоровив усіх з нагоди дев'ятої річниці „великої мусулманської революції" і заявив, що „революція наступила з зволі Алли". Він вважає, що „з волі Божої ми позбулись опіки росіян, американців і монархії шаха Паглеві". Майже 90-річний старець висловив надію, що „незабаром мусулмани пануватиуть над цілим світом" і що він працюватиме інтенсивно для поширення реолюцій в багатьох країнах.

В СЕРЕДУ, 10-ГО ЛЮТОГО ц.р., прем'єр-міністер італійського уряду Джіованні Ґорія вручив на руки президента Італії Франческо Косіґи резиґнацію. Він, політик Християнсько-демократичної партії, був 47-им прем'єром Італії у повоєнному часі. Президент просив Ґорію виконувати функцію голови уряду до назначення іншої особи. До резиґнації прем'єр-міністра Ґорії причинились непорозуміння внутрі п'ятипартійної коаліції, як також його власної партії. Остаточною причиною резиґнації була справа голосування у парляменті над урядовим бюджетом. Не зважаючи на те, що коаліція розпоряджає більшістю голосів у парляменті, деякі парляментаристи в тайному голосуванні не підтримали коаліції і голосували з опозиційними партіями. Італійська преса висунула двох можливих наступників Ґорії, а саме теперішнього голову Християнсько-демократичної партії Чіряко де Міта і міністра закордонних справ Джуліо Андреотті.

„КОРАБЕЛЬ МИРУ ", на покладі якого перебувають понад 100 палестинців, що були свого часу „видворені" з Ізраїля, журналісти і церковні діячі, які симпатизують з палестинцями і вважають їхні домагання про створення окремої палестинської держави справедливими, готові вирушити в дорогу до Ізраїля. Покищо не відомо як будуть реагувати офіційні ізраїльські чинники, але треба сумніватися, щоб вони проти безборонного корабля висилали військові кораблі чи літаки. Тому заяву Аві Познера, секретаря прем'єр-міністра Їцака Шаміра, закордонні кореспонденти прийняли як цілком реальний плян. Він каже, що напроти корабля вийдуть понад 100 ізраїльтян, які потерпіли від палестинського тероризму. Вони випливуть в море на невеликих човнах і оточать „мировий корабель". Це допоможе заспокоїти публічну опінію, яка ще раз переконається хто властиво найбільше потерпів від ізраїльсько-палестинської ворожнечі, — заявив Познер.

КЕРІВНИКИ АВТОМОБІЛЬНОЇ компанії „Понтіак" вирішили подарувати один з кращих моделів „Ґран-Прі", який був визнаний автомобілем року, Міхаїлові Ґорбачову, генеральному секретареві ЦК КПСС, з нагоди його перших відвідин у З'єднаних Стейтах Америки. На табличці позначення викарбувані букви „Ґорбі", на лівих дверях ініціяли „МҐ", на правих „РҐ" на честь дружини Ґорбачова Раїси. Автомобіль буде доставлений і переданий родині Ґорбачових до 40 днів. Представники советської амбасади у Вашінґтоні відмовились відповісти, прийме М. Ґорбачов подарунок від „Понтіака", чи ні. На Заході ще пам'ятають радісну реакцію на такі подарунки Леоніда Брежнєва, який мав цілу колекцію розкішних автомобілів до своєї розпорядимости.

МАРЛІН ФІЦВОТЕР, ПРЕДСТАВНИК Білого Дому, пояснюючи справу вимоги виведення американських військових частин з Панами, згідно з вимогою тамошнього диктатора ген. Антоніо Норієґи заявив, що ЗСА не мають в пляні виводити, чи навіть зменшувати числа свого війська в Панамі, яке там перебуває на підставі окремого договору підписаного між урядами ЗСА і Панами в 1977 році. Цей договір вимагає аж в 1999 році, але цього не хоче визнати звеличник Фіделя Кастра і людина злочинного світу, якому ЗСА закидають торгівлю наркотиками на велику скалю. Деякі військові частини отримали наказ бути в стані бойової готовости у зв'язку з погрозами Норієґи.

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ ДВА демократичні провідники Сенату відтягнули свою загрозу, що будуть відтягувати ратифікацію ракетного договору між ЗСА і СССР. Сенатор з Вест Вірджінії Роберт Бирд, провідник більшості, і сенатор з Джорджії Сем Нунн, предсідник Комісії збройних сил, спільно заявили, що після вияснюючого листа від Державного секретаря Джорджа Шулца це потягнення з їхнього боку не актуальне. Натомість це не перекреслює ще дальше існуючих застережень зі сторони інших демократичних сенаторів, які не погоджуються з підставовою політикою уряду президента Роналда Реґена.

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ вирішив не домагатися спеціяльного прокуратора для прослідження мнимих натяків у сторону судді Дагласа Ґінсбурґа щодо конфліктів інтересу. Поінформовані високопоставлені урядники департаменту заявили, що департаментальні прокуратори самі дійшли до висновку, що Ґінсбурґ, не порушив жодних федеральних етичних законів, будучи власником уділів телевізійно каблевої фірми в тому часі, як він працював у Департаменті справедливости над подібними справами.

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ у своєму звіті проголосив, що ще шість стейтів у ЗСА є зараховані частинно у переступленні 17 літнього судового розпорядження, позбутися ні своїх публічних коледжів впливів сеґреґації. Цей факт підтвердив секретар Департаменту освіти Вілліям Беннет на пресовій конференції у Вашінґтоні, зазначуючи, що ці стейти, — це Делавер, Фльорида, Джорджіял, Мізурі, Оклагома, і Вірджінія. Не зважаючи на те він сказав, що навіть і в цих стейтах є помітний великий поступ, бо в кожному з них студент-неґр, що закінчив середню школу, має можливості вступу на навчання до коледжу.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ суд у Сан Франсіско відкинув заборону армії ЗСА проти гомосексуалістів. У своєму рішенні суд говорить про те, що гомосексуалістам належиться така сама оборона проти дискримінації, як і членам груп расових меншин. На це рішення не було жадних безпосередніх коментарів з Департаменту оборони, але представник так званих „ґей" груп ентузіястично одобрив таке рішення, заявляючи, що воно може мати наслідки куди ширшого засягу як військові частини, якщо воно буде підтримане Верховним судом.

ЗГІДНО ІЗ ЗВІТОМ Департаменту здоров'я та людських послуг, що його до публічного відома подав головний інспектор департаменту Ричард Кузеров, одна із п'яти аплікацій покриття шпитальної оплати є переплаченими. У більшости випадків причиною цього є неправильно описані лікарями діягнози чи процедури проведені на пацієнтах, а це коштує департамент приблизно біля 300 міл. дол. річно.

ГОЛОВНИЙ ПРОКУРАТОР ЗСА Едвард Міз, від якого сподівалися в середу, 10-го лютого, що він проголосить закриття обсерваційної місії ПЛО до ООН, зовсім несподівано для всіх відклав свій виступ. Це відкладення викликало велике замішення в Державному департаменті, Капітолю та в дипломатичних колах. Все це в наслідок непорозумінь у його агенції, але всі вірять, що закриття буде здійснено.

ЛИНДОН ЛЯРУШ, ПОЛІТИЧНИЙ екстреміст, що кандидує на президента ЗСА від Демократичної партії, у своєму телевізійному виступі, що був переданий по цілій країні телевізійною сіткою Сі-Бі-Ес, заявив, що вірус хвороби АІДС передається так само як і інші віруси, включаючи випадкові контакти та, що більшість медичних перестoрог щодо його розповсюдження є „наявною брехнею". Кандидат ЛяРуш говорив 30 хвилин, що їх закупила його компанія, та перестерігав перед надходячим економічним занепадом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

День Президентів

Дня 22-го лютого 1732 року народився перший президент З'єднаних Стейтів Джордж Вашінґтон. 12-го лютого 1809 року народився шестий з черги президент Абрагам Лінкольн. Ці дати роковин народження двох найславетніших голів американської великодержави зібрано в один „День Президентів" у понеділок, 15-го лютого. Згадується їх, як насправжніх основників, батьків цієї країни. Джордж Вашінґтон був головним командантом військ у визвольній війні проти Англії, переміг у цій війні і справедливо став першим головою молодої держави, яка щойно розпочинала свій розріст на пустирях, рідко заселених автохтонами індіянами. Абрагам Лінкольн зважився повести громадянську війну, щоби з'єднати південні збунтовані стейти, які цупко трималися ще чорного невільництва. Він виграв цю війну і став батьком з'єднаної Америки.

Роналд Реґен є вже 40-им з черги президентом. Але від часу урядування Джорджа Вашінґтона — 1789 - 1797 — минуло 200 літ і в минулому році відзначувано в Америці 200-річчя схвалення Конституції. Двісті років — це ніби довгий шмат часу. Але це чудо, що в тому — в історії світу коротенькому часі — країна, яка почала визволятись із колоніяльного стану бунтом спершу тільки 13-ох стейтів — змогла розростись від Атлантійського по Тихий океан і стати наймогутнішою у світі державою з найвищим станом добробуту. Це було чудо, як у рості молодої країни успіх ішов за успіхом завдяки тугості, енерґії та ентузіязмові перших піонерів і їхніх нащадків.

Були величезні успіхи, але й були препогані невдачі. Америка виграла у двох світових війнах, але програла в обох цих війнах мир. І по нинішній день Америка і ввесь вільний світ терплять від наслідків помилки, — допомоги ЗСА совєтському дияволові прогнати німецького чорта. Одніє[ю] із найбільш кольоритних постатей між американськими президентами був Джан Кеннеді (час урядування 1961-1963). Це був інтелектуал і користувався величезною популярністю в народі. Але у тому короткому, бо тільки дворічному урядуванні, зробив дві історичні помилки із наслідками по нинішній день. Відмовився дати летунську охорону висадові кубинських борців за свободу, вишколених і узброєних за урядування Д.Д. Айзенгавера, коли вони висадились у Свинячій затоці на Кубі, і опісля, у компромісі з Хрущовим, щоби той забрав із Куби націлені на Америку ракети, зобов'язався не валити силою комуністичного режиму на Кубі. Це іронія долі, що сама Америка допомогла створити під самим своїм боком комуністичний чиряк на Кубі, який став совєтським сателітом і тепер є рушійним пунктом для творення другої комуністичної країни під боком Америки — в Нікараґуа.

Саме в цьому році маємо нові президентські вибори. Не можна промовчати з нагоди Дня Президентів, що американська Конституція — символ свободи, „праведний закон Вашінґтона", як її назвав Шевченко, далека від досконалости. Схвалено від грудня 1791 року вже 26 Додатків до Конституції, у тому числі перших 10, які становлять Хартію Прав. Але саме у теперішньому році нових президентських виборів переконуємося, яку складну, довгу і для більшости громадян країни незрозумілу процедуру створено для вибору нового президента: в Америці є вибори посередині, почерез Раду електорів, з партійними стейтовими з'їздами — „кокусами" — із передвиборами, з голосуванням, яке є загальне, тайне і рівне. Водночас, за тих 200 років створилась в загалі американського суспільства така вдача, що переводити якісь зміни в державній системі дуже тяжко, якщо взагалі можливо. А треба перевести зміни в ділянці судівництва, у ділянці здоров'я і лікування.

Постали нездорові явища, як конґресове „лаббі", постав непередбачуваний батьками народу велетенський вплив засобів масової інформації, які стали насправжньою другою поруч з офіційним урядом і Конґресом панівною і керівною силою в державі. Але Роналд Реґен каже правду: Америка не стоїть на місці, а йде вперед, росте і має перед собою блискучу майбутність — завдяки таким її будівничим, як її колишні великі президенти — Вашінґтон і Лінкольн.

М. Мельник

ЗАКОН ПРО МОВУ ЗАЛИШАЄТЬСЯ В СИЛІ

Як знаємо, уряд Горбачова дозволив, між іншим, на одверту критику ленінської національної політики в Україні свого попередника Брежнєва. Розмір і гострота цієї критики підтвердили наші попередні припущення, що в Україні наростає національний опір, який у недалекому майбутньому може набрати масових пропорцій. Разом з критикою, українські літератори, працівники культури, вчителі, професори та інші почали домагатись обов'язкового навчання української мови в усіх школах, та офіційного статусу української мови в адміністрації та економічному житті.

Коли в минулому совєтський уряд дозволяв на цього роду публічну критику, тоді як правило за нею слідували зміни чи реформи. Тому й тепер, на короткий час, можна було відчути, що наші люди в Україні, а зокрема в Києві, надіялись принаймні на те, що тамошня влада дозволить на уневажнення закону про добровільний вибір української мови (закон цей навіть не є всесоюзним законом — М. М.). Коли б це сталось, тоді поставало логічне питання: чи було б можливо, щоб Щербицький (який з таким завзяттям впроваджував цей закон у життя та крок за кроком усував українську мову з усіх ділянок життя в Україні) після цього роду реформи залишився на своєму пості?

Перша авторитетна відповідь на це питання прийшла в червні 1987 року. Як я уже про це писав, на зборах київського відділу Спілки Письменників України член Політбюра та секретар ЦК КПУ Ю.Н. Єльченко пообіцяв деякі полегші, та ні словом не згадав про можливість хоч якої формальної реформи. Завваги Єльченка вповні підтвердила формальна постанова ЦК КПУ.

Нормально цього роду постанова означала кінець публічній дискусії. Та дискусія не закінчилась і це є без сумніву цікаве явище. І от з початком жовтня м.р. Президія СПУ винесла постанову щоб, між іншим, (гляди моя стаття „Українські літератори далі протестують") „...звернутися до Президії Верховної Ради УРСР з пропозицією прийняти правний документ про розширення сфери вживання української мови, як це було раніше, в державних установах, правових, юридичних і громадських організаціях, про неухильне додержання принципу національно-російської двомовности службовими особами, що представляють державні і громадські організації, у проведенні державних та громадських заходів, у діловодстві, наочній агітації, в теле- і радіопередачах, на транспорті, у рекламі, інформації...) Повинні бути прийняті закони, які забезпечували б на практиці неможливість витиснення української мови зі сфери виробництва, освіти, діловодства, транспорту, наочної агітації і т.д."

У половині листопада м.р. відбулась шеста сесія Верховної ради УССР та проблеми законодавства в справі української мови на порядку денному не було. Отже дотепер ніякі формальні зміни відносно мови не наступили. Здається, у жовтні м.р., почали переглядати закон УССР про народну освіту, та досі нічого про це публічно не говорилось. Щербицький та його помічники, які ліквідували українську мову в Україні, залишилися на своїх місцях. Та не зважаючи на це, про цю проблему можна далі читати в українських періодичних виданнях.

І так наприклад, у місячнику „Дніпро" публіцист із Запоріжжя Олександер Михайлюта робить такі завваги на цю тему:

„У чиновників — підлеглі: у кого більше, у кого менше. Розмовляти їм на роботі рідною мовою, добиватися для своїх дітей української школи — означає виділятися, бути невигідним начальству".

„Я звернув увагу на такий момент під час спеціяльної подорожі по місту: ні на автостанціях, ні на річкових вокзалах, ні на аеропорту диспечери, либонь, і не чули про принцип двомовності, інформуючи пасажирів через звукопосилювальні установки".

„Навіть у нашому невеличкому райцентрі молодь намагається спілкуватися російською, щоб не здаватися відсталою, 'сільською'. Це сталося внаслідок того, що викладання в переважній більшості навчальних закладів ведеться російською, на підприємствах, в установах — мова теж тільки російська.

„Наближалося свято, а точної відповіді не було. І ось запрошують мене до райкому, показують мій історичний нарис і говорять, що його краще видати... російською мовою. Мене немов накрили мокрим рядном...

„Аби переконатися, що й досі українська мова звучить владно (нехай не в тролейбусах і трамваях) у трудових колективах, варто побувати на будівельних майданчиках, у цехах „Запоріжсталі", на „Комунарі" та в інших трудових колективах.

„А чи не з наказу цього начальства в Гуляйполі (читай: у всіх центрах) останнім часом зникли всі транспаранти (і під час святкових

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про гріх, що став звичкою

Не було б погано, коли б так кожний із нас, а то і кожна із наших громадських організацій час від часу пригадувала собі зміст головних гріхів, що їх ми колись вивчали всі напам'ять. Радимо вам зробіть пробу і поспитайте несподівано когось із старших громадян, щоб перелічив вам сім головних гріхів, а побачите з яким це буде вислідом.

Ми самі попали у палку дискусію на тему цього, чи зависть є головним гріхом чи ні. Але молитовник перекреслив наші сумніви.

Цілий наш вступ до суботньої „розмови" із читачами нашого щоденника прямує до цього, на що в практиці ніхто майже не звертає уваги. Навпаки, це стало уже звичкою нашого життя, а особливо коли йдеться про громадське чи т. зв. політичне життя. Де не оглянетеся можете це явище завважити, і не лише у тому ствердженні, що „трава завжди зеленіша по другому боці дороги", але у десятках прикладів щоденного життя.

Однак нас найбільше болить, що цей гріх став такою звичкою у нашому громадському житті. Не дай Боже, щоб комусь якась акція повезла, щоб був успіх — зараз найдуться члени іншої організації, які скритикують, злегковажать, а то і найдуть причини, щоб оспорювати цей успіх. Тільки започаткується якась акція, зараз почуєте заввагу, що вона „напевно не удасться", що „немає доцільности це робити", що „треба робити зовсім інакше". Дуже часто засуджують один чи другий почин ще далеко перед тим, як його переводиться в життя і тим остуджують запал і охоту тих, що за нього беруться. Але зовсім інакше ці самі люди будуть говорити, коли вони є ініціяторами якогось почину. І так іде напереміну у нас, і одні одних поборюють й дискредитують, понижують, щоб тільки їхнє було „зверху.

Ба, щобільше. Находяться і такі, що використовують найнижчу форму гріха заздрости, а це анонімні листи, пасквілі, — без відваги виявити хто вони, дозволяють собі якнайбільше обнизити вартість осіб і починів в очах нашої громади.

Це явище роками проходить в нашій спільноті безкарно і заздрість стала вже звичкою, що якось ніхто навіть на неї не реагує та її не поборює.

Найгірше, що може бути, коли таке лихо запустить коріння, а так воно і сталося. Тому слухаємо, навіть не мигнувши оком, як наші знайомі зі звичайної заздрости обмовляють друзів, як громадські провідники насміхаються із починів іншого партійного напрямку, як наші члени мистецького світу тільки свої твори вважають найкращими, а не мають одного доброго слова для інших, як дописувачі до газет кермуються лише своїми симпатіями, а не об'єктивністю, як закушують губи, коли не їм, а іншим треба признати успіх.

Де зникли із обрію такі прикмети, як доброзичливість, позитивна настанова, об'єктивна прихильність?

Вони хіба аж так заховалися за поганими звичками, що їх ми сьогодні не можемо навіть доглянути.

О-КА

М. Платковський

ЩЕ ПРО УКРАЇНСЬКО—ЖИДІВСЬКІ ВЗАЄМИНИ

Напередодні приїзду до Вашінгтону Горбачова, в столиці ЗСА, демонструвало двісті тисяч жидів сливе з цілої Америки, вимагаючи збільшення розмірів осіб жидівської національности на еміграцію з СССР. Проте, до ЗСА в останніх роках прибули тисячі, а може і десятки тисяч нових жидівських еміґрантів з СССР.

Багато з цих еміґрантів жили перед виїздом із СССР на території України і мають ще й тепер своїх рідних у багатьох містах України — в Києві, в Одесі, Харкові, а також по менших містах, як наприклад Вінниця тощо. Ці нові еміґранти говорять між собою здебільшого по-російськи і то без жадного акценту, що свідчить про те, що перед еміґрацією вони не говорили між собою діялектом „ідіш". Дехто з них знає українську мову, навіть дуже добре.

Ми не знаємо, чи ці нові еміґранти жидівської національности засновують свої власні організації, чи вступають до тих чи інших здавна тут існуючих жидівських організацій, або вступають до якихось організацій людей російського походження. Натомість ми знаємо, що ці нові еміґранти з України, хоч і неукраїнці, до українських організацій не тільки не вступають, але й не утримують з ними ближчих зв'язків. Правда, українські організації ісповідують самостійницькі й антисовєтські позиції, але ж деякі з них не становлять собою політичних організацій, а значить, могли б бути відповідними для тих, які не хотіли б ставати в ряди антисовєтських і самостійницько-державних українських діячів.

Відомо, що в радіоредакціях, чи то пак у їхніх українських відділах при американських радіомовленнях (радіо „Голос Америки" чи „Свобода") на добре оплачуваних посадах працює якесь число нових жидівських еміґрантів. У редакціях українських часописів про них невідомо. Є також Єврейсько-Українське Товариство, яке провадить корисну працю. Але кількість цих нових жидівських еміґрантів просто таки мінімальна, навіть непомітна в порівнянні до тих, які останніх 10-20 роках виїхали з СССР.

Виникає питання: чи жидівське населення в СССР, але яке жило на території підсовєтської України, вважало себе за меншість Совєтського Союзу, чи за меншість України, або, офіційно, за меншість Української Совєтської Соціялістичної Республіки? Якщо прийняти це останнє припущення за правильне, то чому нові жидівські еміґранти не прилучуються на Заході (особливо ті, які не стали громадянами Ізраїля) і не вважають себе за своєрідну національну меншість українства в діяспорі?

Чи не могли б ці нові жидівські еміґранти спричинитися до унормовання відносин поміж українством і жидівськими організаціями в діяспорі, які, як відомо, є далеко не найкращими? Таке унормовання відносин, або, правильніше сказано, припинення постійних нападів на українців з боку різних жидівських чинників, було б корисне, навіть необхідне, для обох сторін. Для жидівської сторони, бо яка б велика кількість жидів не виїхала б ще з території України, то все таки в майбутній вільній українській державі, до відбудови якої прямують усі українські патріоти, напевно залишиться ще на території України велика кількість (правдоподібно не менше мільйона) жидівської меншости, яка хіба стремітиме до того, щоби мати добрі відносини з українською більшістю — звичайно маючи усі громадянські права, наприклад, на зразок національно-персональної автономії, яку забезпечував жидівській меншості закон, прийнятий в Українській Народній Республіці в роках 1918-19.

Для української сторони, бо вона позбулася б ворожих проти неї виступів жидівських чинників, які мають великий вплив у демократичних державах західнього світу. Звичайно, в такому випадкові обидві сторони мусіли б піти на взаємні компроміси. Українці повинні не нагадувати жидам поступування жидівських орендарів, які в половині XVII століття не давали християнському населенню України ключів до церков, і не повторювати згадок про жидівські військові відділи, що по боці большевиків билися проти української армії, або про осіб жидівської національности, які звірствували в Чека чи ҐПУ проти українців. Жиди зі свого боку не повинні повторювати перебільшених відомостей про антижидівські ексцеси за часів Хмельницького, а тим більше обвинувачувати українців, зокрема Головного Отамана Петлюру, за жидівські погроми, що траплялися в роках 1918-19 на території України.

Українці зі свого боку не раз виступали з пропозиціями унормування відносин з жидівськими чинниками, з жидівського боку таких ініціятив ми майже не бачили. Бож діяльність Єврейсько-Українського Товариства є абсолютно невистачальна і в ній беруть участь лиш одиниці з жидівського боку. Чи знайдуться ширші жидівські кола, які підуть на співпрацю з українцями?

Є ще одна справа, яка властиво не належить до теми цієї статті. Чи маємо вживати назву „єврей" чи „жид"? У Польщі, а також серед українців у Галичині вживають лиш назву „жид" і в ній немає нічого образливого. На Наддніпрянщині широкі народні маси вживали слова „жид". Але в Росії і російською мовою слово „жид" носить образливий характер. Звичайно, в кожній мові вживається свого, а не накинутого даною меншістю наймення. Але якщо вживання українцями лише назви „єврей" могло б спричинитися до злагіднення жидівсько-українських відносин, то чому б нам на це не піти?!

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

А ЧОМУ НЕ ЗУАДК?

У „Свободі" з 30-го січня 1988 року у колюмні „Про це і те" автор порушує дуже актуальну справу потреби спільної для всіх українців організації, завданням якої було б давати потрібну допомогу всім українцям без вийнятку і без огляду на їх релігійну приналежність і політичні переконання. Спонукою до написання цього допису було привітання на летовищі недавно звільнених з большевицьких таборів і тюрем Раїси і Миколи Руденків.

Пригадаймо побіжно зауваження і думки подані автором: надзвичайна жертвенність української спільноти; теперішня допомога землякам в Україні, в Бразилії, Польщі; але ця допомога спонтанна, не координована; зокрема брак такої спільної для всіх допомогової організації відчувається нашими „новими" переселенцями, бо з бажання, чи примусу „вибрали волю".

В заключенні автор ставить питання, чому не можемо мати одної спільної установи, завданням якої було б зайнятися справами пов'язаними з приїздом українців з-поза Залізної заслони та, допомогою їм задомовитись у новій країні. Ці преважливі справи зараз залишені поодиноким особам.

Можна сподіватися, що на висловлені автором статті думки буде відгук у пресі, бо допомога братам-українцям була все дуже близька серцю американських українців. Пригадаймо, що боліючи долею своїх братів, українські організації в Америці створили 22-го січня 1944 року у Філядельфії Злучений Український Американський Комітет для допомоги усім українським еміґрантам, які після Другої світової війни не бажали вертатися на рідні землі, окуповані большевиками. ЗУАДК старався допомагати українцям в справах примусової репатріяції, посилками харчових пачок за посередництвом американських допомогових організацій, а відтак виконав дуже успішно пересе-

(Закінчення на стор. 3)

В. Левенець

БОРОТЬБА З „КЛЕРИКАЛЬНИМ НАЦІОНАЛІЗМОМ" В УКРАЇНІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Совєтська газета, друкована українською мовою „Вільна Україна", надрукувала у числі з 16-го грудня минулого року довгу підвальну статтю І. Петрова, наукового працівника Львівського музею історії, релігії та атеїзму. Очевидно, автор в першу чергу сконцентрував свою увагу на процесі підготови до центрального відзначення 1000-річчя Християнства в Україні (в оригіналі 'християнізація Русі') Українською Православною і Українською Католицькою Церквами на поселеннях у вільному світі, хоч з наукової точки погляду, він не зміг заперечити, що хрищення Руси-України в 988 році — це подія тісно пов'язана з існуванням української княжої держави.

Для заперечення думки і твердження, як він каже, „клерикально-націоналістичної" еміграції І. Петрів сперечається тільки з теорією чи нарід сам обрав собі християнську віру чи йому цю релігію накинули. Автор пробує покликатись на княгиню Ольгу і її „невдалу" спробу схилити до нової релігії свого сина Святослава".

Для оправдання росіян й інших, які мають претенсії до 1000-річчя заведення Християнства в Україні, автор, якого без надуми можна зарахувати до когорти каґебівських вчених пропагандистів каже, що „християнізація Русі, як свідчать дані історії, виявилася затяжним процесом, який розгорнувся на століття і з великими труднощами утверджувався в трудовому середовищі... В деяких місцевостях доводилось насаджувати її (релігію) силою... Таким чином, християнство утверджувалося не тільки вогнем і мечем та церковно-літературними заборонами, а й своєрідним компромісом, запозиченим із старого культу". В такий спосіб І. Петрів „оправдав" старших братів росіян, бож не міг він сказати, що в часі Хрищення України взагалі ще не було зформованої російської нації, яка устабілізувалася значно пізніше. Для того й християнство на Русі, в інтерпретації Іванова, „розтягнулося на століття".

В окремому параграфі, під заголовком: „Міф про нових святих", Петрів нарікає, що „у передювілейній клерикальній пропаганді значне місце займають спроби вибілити сторінки історії християнської Церкви на Україні, зокрема намагання проголосити декого з церковних діячів минулого святими". І, перескочивши з І у XX століття, совєтський автор розпочав пропагандивний марш на світлої пам'яті Князя Української Католицької Церкви Митрополита Андрея Шептицького. Можна б і не дивуватися І. Петрову, бо така ж його „наукова" діяльність під совєтами, але коли він, перетягнувши струну, увійшов в колію КҐБ і почав виливати помиї на обидві Українські Церкви, йому треба б принайменше пригадати, що він користується старою комуно-московською діялектикою, основною базою теперішньої совєтської пропаганди, яка каже, що все біле це чорне і навпаки, користуючись монополем на оцінку і ствердження та заперечення правди, а особливо коли ця правда має національне підґрунтя.

Совєтським пропагандистам не подобалися слова із послання теперішнього Патріярха і кардинала та Верховного Архиєпископа Мирослава Івана Любачівського, в якому говориться: „Молимо Бога, щоб у 1988 році, тобто в 1000-літній ювілей Хрищення України, Митрополит Андрій Шептицький був оголошений блаженним". Після цього Петрів, витягнувши з музею історії релігії та атеїзму ввесь пропагандивний матеріял проти Князя УКЦеркви, поставив його ледь-ледь не поряд з Адольфом Гітлером, закинувши йому усі гріхи цього світу включно із закидом, що він, мовляв, „вітав гітлерівську армію, як визвольтельку", закликав населення „всяко допомагати окупаційним властям", наказував „щоб юнаки і дівчата поповнювали ряди фашистських рабів у рейху" і „закликав галицьку молодь вступати до горезвісної ессесівської дивізії 'Галичина' " та запевняв самого Гітлера, що „керівні кола на Україні прагнуть до найтіснішого співробітництва з Німеччиною".

Після такого пропагандивно-брехливого вступу, який, до речі, вже повторяється не перший раз, автор перейшов до властивої теми, а саме теми патріярхату. Він каже, що „з ідеєю беатифікації Шептицького пов'язана метушня навколо плянів створення Київсько-Галицького патріярхату... Цією ідеєю постійно марив кардинал Й. Сліпий, а сьогодні цю мрію продовжує його наслідник М. Любачівський, який ступає по шляху інструкцій свого ідейного попередника. Нині метушня з патріярхатом полягає в тому, щоб об'єднати розпорошені групи уніятів за рубежем, надати їм більшої ваги в очах громадськості тих країн, де поселилися еміґранти українського походження, використати їх в інтересах клерикально-націоналістичної верхівки".

Відро помий вилив І. Петрів і на, — як він каже, — „український екуменізм", тобто спільне поєднання дій усіх Українських Церков, зокрема в році відзначувань 1000 річчя Хрищення України. Тут він пробує розігравати між „керівниками" екзильних православних Церков і вірними, які, мовляв, обурюються їхньою нездібністю і „політиканством клерикалів". Відвідини „Іоаном Павлом II Канади восени 1984 року, взаємовідносини між православними та уніятами особливо загострили. Заява папи про 'обов'язки' українців-католиків допомогти прихилити до Риму східніх християн, обурила православних".

Кінчає свою довгу напасливу статтю совєтський автор старими, мабуть ще запозиченими в Я. Галана фразами, що „націоналістичні клерикали на зарубіжних одвірках так стараються догодити своїм хлібодавцям — пропагандистам оголошеного адміністрацією ЗСА 'хрестового походу проти комунізму', що готові перекрутити будь-який факт історії народів нашої країни, спотворити його, аби тільки не втратити тридцять юдиних срібняків".

(Закінчення на стор. 3)

Літня...

(Закінчення зі стор. 1)

Курси українистики організують спільно УНІГУ і Гарвардська літня школа, а матеріяльно піддержує їх Фонд Катедр Українознавства, при частинній допомозі від Слов'янського та східньоевропейського мовного центру. Існує можливість, що курси україністики одержать дотацію від Ради суспільнознавчих досліджень; в такому випадку кількох здібних студентів зможуть одержати стипендію на покриття коштів бурси.

Апліканти мусять мати 19 років, або рік коледжу. Кошти курсу на вісім кредитів виноситиме 1,670 дол. Щоб одержати стипендію від ФКУ на оплату курсів треба: прислати рекомендацію від професора коледжу, у випадку студентів, або від працедавця, у випадку працюючих осіб, написати есей (англомовний) приблизно на 500 слів про потребу одержання стипендій; стати членом (на три роки) Т-ва Приятелі Українського Гарварду, вплачуючи вкладку 300 дол.

Каталог Гарвардської Літньої Школи вийде в половині лютого.

Закликається якнайшвидше голоситись до участи в Літній Школі Україністики, з огляду на обмежені місця в клясах мов і в бурсі.

Докладніші інформації можна одержати, пишучи на адресу: Harvard Ukrainian Summer Institute, 1583 Mass. Ave., Cambridge, Mass 02138, або телефонувати на число (617) 495-7835.

Оборонець...

(Закінчення зі стор. 1)

жає, що процедури впізнання тут є позбавлені всякої вагомости, а оскарженого слід звільнити не тому, що існують сумніви, а вони існують, але тому, що нема достатніх доказів на те, що він є Іваном з Треблінки.

На цьому Й. Шефель закінчив цю фазу підсумків. Він буде продовжувати в понеділок, 15-го лютого, а відтак закінчать підсумки його партнери Джан Ґілл і Павло Чумак.

А чому...

(Закінчення зі стор. 2)

ленчу акцію для українців з-поза Залізної заслони, не зважаючи на віроісповідні різниці і політичні переконання еміґрантів.

ЗУАДК існує і досі, уже має за собою 44 роки праці та провадить допомогові акції потребуючим — останніми роками допомога втікачам з Польщі (еміґраційні осередки у Відні і Мюнхені), як рівнож допомога українським поселенцям в Південній Америці, зокрема в Бразилії) висилки одягу, закуп землі незаможним хліборобам тощо).

Тож така спільна допомогова організація для всіх українців, про потребу створення якої пише О—КА, існує і успішно працює, а звіти з праці ЗУАДК поміщувані є постійно в українській пресі.

Напрошується лиш питання, чи не є в повинності засягу дій ЗУАДК нести всебічну допомогу братам в Україні та допомагати їм у переселенні, якщо заходить така потреба?

8-го лютого 1988

Теодозія Савицька
Стемфорд, Конн.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Роналда Регена, є проти законопроєкту, висуненого в Палаті Репрезентантів, який вимагав би від федеральних агенцій удокументування їхніх зусиль, що вони стараються виконувати і застосовувати закони рівноправности у праці .Не погоджується з цим законопроєктом і предсідник Комісії рівноправности у праці Клеренс Томас, який заявив, що одобрення такого законопроєкту обмежує можливості його агенції, виконувати чи радше допомагати департаментам втілювати в життя закони рівноправности у праці.

ДО ІСЛЯМАБАДУ У ПАКІСТАНІ несподівано прилетів заступник міністра закордонних справ СССР Юлій Воронцов. У столиці Пакістану він має в пляні вести переговори про завершення пляну виведення совєтських окупаційних військ з Афганістану і познайомитись з тимчасовою версією договору підписаного між Пакістаном і Афганістаном у висліді переговорів в Женеві під наглядом заступника генерального секретаря Організації Об'єдананих Націй. Відомо, ж бо, що плян генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова передбачає виведення війська на протязі чергових 10 місяців, починаючи від 15-го травня цього року. Не зважаючи на те, що Пакістан весь час заявляє, що формування коаліційного уряду є внутрішньою справою афганців після виведення совєтського війська, уряд Пакістану робить усі заходи, щоб склонити муджаґедінів, до припинення боротьби і до участи в уряді. Ісламабад зацікавлений, щоб отримати відповідь від муджаґедінів ще до березня ц.р., бо тоді відбудуться кінцеві розмови у Женеві. Президент Пакістану Зія уль-Гак заявив кореспондентові газети „Вашінґтон Пост", що він не підпише жадного домовлення поки на пості президента в Афганістані сидітиме теперішній керівник Наджібулла.

Закон...

(Закінчення зі стор. 2)

демонстрацій також) рідною мовою, всі наради і урочисті події проводяться російською. Вражали 'перли' на колгоспному ринку, де донедавна красувалися двомовні плакати антиалькогольного змісту з підписами на зразок: 'Если скотник пьет, как скот, значит, скот не ест, не пьет!' "

„Працюючи над статтею, я вирішив ще раз подивитися, як продавці книгарні 'Кобзар' пропонують відвідувачам художню літературу. А ніяк. Стоять, мов вартові, — і ні пари з вуст. Однак мова не про те. Тільки-но винесли роман С. Скляренка 'Володимир', як чималу купу розхапали за лічені хвилини. Дуже швидко був розпроданий 'Вир' Григорія Тютюнника, а чотиротомник Е. Хемінгуея українською мовою читають залюбки всі книголюби, та й передплатити його пощастило далеко не всім.

„Ніщо, звичайно, не минає безслідно. Й оця бутафорія 'непрестижності' рідної мови, зведена бюрократами застійного періоду під бурхливі оплески позбавлених національної гордості функціонерів (так дозволю собі назвати людей, які жодним словом чи жестом не виступили проти недоліків і прорахунків), для котрих кар'єра — мета життя, а а кращим засобом її здійснення є прислужництво, створили атмосферу непотрібності свого, кровного".

У „Літературній Україні" з 7-го січня ц.р. Борис Тимошенко розповідає про жалюгідний стан дитячих садків. Він між іншим каже:

„За офіційними даними Міністерства освіти УРСР на 1 січня 1987 року в республіці функціонувало 22 тисячі 800 дошкільних закладів, де виховувалися 2 мільйони 600 тисяч дітей. З їх загальної кількості 11 тисяч 300 дитсадків працюють з українським мовним режимом, дітей у них 642 тисячі".

Міністерство освіти запевняє, що за останніх три роки число українських дитячих садків значно зросли. Та на думку Тимошенка, цифри ці впроваджують людей в помилку:

„Чого ж нам ремствувати? Мережа ж українських дитсадків зростає... Але саме в такому зростанні й криється застаріла міністерська метода: все виставляти у вигідному для себе світлі, творити атмосферу благополуччя. Насправді ж ситуація дуже тривожна. Бо, скажімо, в Одесі немає жодного українського дитсадка, в Кіровограді їх дванадцять, не поспішали збільшувати і в Києві. Тоді за рахунок чого зростання? Розгадка проста. Останні три роки інтенсивно відбудовуються занедбані, глухі, так звані, неперспективні села. Відповідно з'являються в них і дитсадки. І хоч у більшості з них ледве налічується по десятку малюків, але кількість самих закладів зростає, що при нагоді можна вигідно виставити. Навіть у таких областях України, як Запорізька, Одеська, Харківська, українських дитсадків менше половини. Зовсім відсутні вони в Харкові, Чернігові, Кривому Розі, лише два в Дніпропетровську. У Києві, як інформує міністерство, 'з 730 дошкільних закладів тільки 201 працює українською мовою'. (...) Та самі батьки соромляться рідної мови, хоч це й вихідці із села. Та вже так повелося, коли ти 'в городі', то мусиш і розмовляти по-городському. Пішла ніби пошесть, недобра зневага до української мови".

Як це все розуміти? З одного боку совєтський уряд дозволяє на досить нищівну критику ленінської національної політики, та з другого — ніщо не діється. Ані реформ, ані закриття критики. Невже ж у Політбюрі СССР були пляни реформ (включно з усуненням Щербицького) та тоді зчинився такий опір, що ніщо з того не вийшло? Друга альтернатива: чи є можливо, щоб за браком хоч якої реформи совєти дозволили українцям на безконечну критику їхньої національної політики в Україні? Це не є правдоподібне, бо воно грозить розпалюванням самостійницьких сантиментів в Україні. Не є теж виключене, що росіяни з реформою почекають, щоб воно не виглядало так, немов би Щербицького усунули за його русифікаційну активність.

У цьому моменті тяжко передбачити чим це все скінчиться. Можна тільки завважити, що формальне знесення закону про добровільність науки української мови разом з ухваленням закону, що зробив би українську мову урядовою мовою, було б корисним здобутком українських чиновників. Та це, звичайно, не є розв'язкою проблеми. В СССР існує "закон" який дозволяє „республікам" виступити з СССР. І тому навіть, коли б такі закони ухвалено (що під сучасну пору не є дуже правдоподібне), тоді все ще залишається питання про те, хто і як їх буде впроваджувати в життя. Наші чиновники зробили б правдивий крок вперед, коли б вони здобули в совєтського уряду дозвіл на вибір Політбюра УССР. Тоді не треба б ніяких законів для того, щоб українська мова стала державною мовою.

Боротьба...

(Закінчення зі стор. 2)

Треба думати навпаки, що за „юдині срібняки" дбає в перш чергу І. Петрів, стаття якого говорить тільки про те, що всі ці нові заходи в галузі атеїзму, що їх він проповідує, не дали досі позитивних наслідків. На 70-му році совєтської влади вчені атеїсти, до яких належить і автор згадуваної нами статті, мусять признатися, що офіційний наступ на релігію і Церкви в Україні закінчилися повним фіяском. Режим мусить і далі зводити бої з українським націоналізмом, катакомбними Церквами, які згідно із совєтською конституцією, починають домагатися легалізації і визнання за ними повних прав. Не помогли комуно-московським режимникам „змодернізовані" сталінські методи тотального винищування українського свідомого елементу, русифікація, нищення української культури. Україна знову підносить голову, в народі наростають нові сили спротиву, які розкривають перед вільним світом совєтську абсурдальну забріханість.

Залежатиме у великій мірі багато і від української діяспори чи ми, об'єднавшись у наших принаймні зовнішніх акціях, дамо гідну відповідь усім тим силам, які зазіхають не тільки на нашу державність у 70-річчя Української Національної Революції, але й на наші Церкви у славне 1000-річчя Християнства в Україні, чи відкладемо другорядні „фронти" на пізніше і максимально використаємо згадані ювілеї для прослави українського імени у світі.

Й. ТЕРЕЛЯ У ДІТРОЙТІ

Відзначення у Дітройті Дня політичного в'язня не мало ще ніколи такого сильного чуттєвого піднесення, як цього року 12-го січня. Вістка, що учасником цього відзначення має бути наш майже мітичний борець за свободу релігійного життя в Україні Йосип Тереля, сколихнула громаду, яка масово прибула на Молебень до церкви св. Йосафата у Воррені.

Ті, що були рік тому на такому Молебні, пам'ятають полум'яну проповідь о. А. Биковця. Вичисляючи кривди, заподіяні нам нашим відвічним ворогом, він вказав на те, що „коли б українські політв'язні бачили сьогодні, що ми, українці, у вільній Америці, у вільному світі виявляємо нашу солідарність з ними також соборно, це був би найкращий бальзам на їх зранені душі".

Рік пізніше о. А. Биковець у своїй проповіді з радістю міг вказати на ту ласку Божу, яка відізвалася на наші молитви і сьогодні серед нас маємо людину, яка рік тому була в наших думках і не припускали ми тоді, що в так скорий час побачимо її серед нас. І в проповіді о. ігумена Вернарда Панчука, ЧСВВ, звучала щира, глибока вдячність за цей видний знак Божої ласки і рівночасно тихе смиренне благання про поміч для тих, що ще дальше „в розпуці гризуть тюремні крати".

Велика кількість присутніх священиків, прапороносці комбатантів, Пласту і СУМу додавали святочної поваги цьому молінню, яке рівночасно було доказом зрозуміння нашої громади, що в той момент ми повинні бути разом. Доказом цього зрозуміння був склад комітету для відзначення Дня українського політв'язня, до якого увійшли всі наші церкви та ряд суспільних організацій, який повстав за ініціятивою комітету Американці в Обороні Людських Прав в Україні, що його очолює Гена Скипакевич.

Побачити і почути Йосипа Терелю та його дружину ми могли на зібранні, яке відбулось по Молебні в Українському Культурному Центрі. Воно зібрало велику кількість громадян, жадних почути і побачити людину, яка в обороні свободи релігії відбула 19 літ в'язничного життя і каторги.

Хто ж міг би краще привітати та представити громаді цього щирого патріота та глибоко релігійну людину, як не о. Себастіян Сабол. Оба вони — сини Срібної Землі, що протягом вісьмох століть мадярської неволі не втратила свого національного обличчя. В пригожу хвилю ця земля воскресла і цілий світ заговорив про Україну. І дальше говорив о. Сабол: „Селянський хлопчина із села Келичин, з того самого, в якому народився о. Августин Волошин, якого Бог попровадив по всіх українських землях дивними дорогами терпіння і пониження, почав засипати західній християнський світ друкованим словом про Українську Католицьку Церкву в катакомбах, про життя і боротьбу за життя всіх віруючих, які за цю віру в Бога та за прагнення свободи релігії караються в сибірських концтаборах. Він — людина сильної непохитної віри в Бога та Божу опіку над українським народом і яка твердо вірить у остаточне відродження релігійного життя в усій Україні, в щиру співпрацю українських католиків з православними братами, у спільне відсвяткування Тисячоліття християнства в Україні, який дивується, що між нами на еміграції є якісь непорозуміння в цій справі".

Як на доказ, що він людина дійсно глибокої віри, Йосип Тереля попросив на початок свого слова всіх присутніх разом помолитися. Виявлені в його промові патріотичні почування роблять його ідейним спадкоємцем сл.п. о. А. Волошина. Його сильна і глибока релігійність не дозволила йому пасивно зносити неволю сумління. В короткому часі по закінченні навчання він явно виступив в обороні релігії, видавав таємно „Хроніку католицької церкви на Україні" (до цієї пори вийшло 30 чисел), висилав листи до Папи, до президента Регена і до інших світових провідних людей та з глибокою вдячністю згадує президента Франції Міттерана за його безкомпромісову поставу в обороні в'язнів совісти.

На підставі його унікального звіту, підтвердженого десятками оригінальних фотографій, ми вперше побачили як виглядає та працює наша „церква в катакомбах". Тут нараз ця Церква стала перед нами як жива, пульсуюча і сильна, яка сьогодні, не зважаючи на неймовірні переслідування, виходить на світло дня.

Тереля оптиміст, він вірить, що большевицький уряд буде змушений легально визнати існування Католицької Церкви. Тут хотілося б зробити малу дигресію. Д-р Іван Гімка в недавно виголошеному рефераті в університеті в Ен Арбор в рамках „Українського спектрум", аналізуючи питання, чому Сталін заборонив Українську Католицьку Церкви, вказав, що причиною була її універсальність, заграничні контакти, залежність від Риму та плекання національного духа. Чи наслідники Сталіна змінять свої погляди на ці справи — тяжко передбачити. Тереля вірить в постійне наростання релігійного руху, в щиру співпрацю між Католицькою і Православною церквами.

Його промова — це був свіжий і чистий подих нашої Батьківщини. Щиро і зворушливо звучали також три пісні, які відспівала його дружина. В них відчувалася прив'язаність і любов до рідної землі. Слухаючи їх, ми думали, що коли наш нарід ще такими піснями живе, такі пісні творить, він жити буде дальше.

Це найбільш цінне почуття, що дали нам Тереля.

Володимир Баран

Українка — вчителька року

Майже кожного року в другій половині листопада у ЗСА відзначають осіб, що проявили себе в якійсь ділянці.

Радіємо, що в останньому році „вчителькою року" стала українка. Нею є мґр Віра Бей, що живе в Шиппенбурзі, Па., де вчителює, викладає соціологію. Крім цього вона чотири роки є інструктором дисциплін міжнародних студій і футуризму в „Говернер скул фор

Мґр Віра Бей

інтернешенел стадіс" Піттсбурзького університету.

До змагу за це звання станули 150 осіб — учительок і учителів із 122,000 учителів. Перемігши вісьмох фіналістів, відзначено Віру Бей 20-го листопада 1987 року в Гаррісбурзі Пенсильванською вчителькою року. Нагороду вона одержала з рук Еллен Кейсі, дружини губернатора Пенсильванії. „Я прямо оторопіла, була вкрай збентежена. Я прийняла цю нагороду, — сказала вона, — в імені сотень блискучих учителів у стейті Пенсильванія".

Том Гелмен, керівник соціологічних наук у школі Віри Бей підкреслив, що її шанують співпрацівники та студенти за її відданість педагогічній професії. Її визнали не тільки колеги, але й адміністрація, студенти і спільнота.

Інтерв'ю з нею слухали журналісти, радієві й телевізійні звітодавці. „Моєю ціллю, каже Віра Бей, є допомагати студентові рости індивідуально, ментально й емоційно".

Коли запитали, яка її вчительська філософія, вона відповіла: „Впевнитися, що я знаю студента як особу, а не тільки як студента. Я люблю кожного з них".

Описуючи вигляд опитуваної, звітодавець каже: „Пані Бей ростом висока, з виразним акцентом, який є вислідом її перебування в багатьох країнах Европи, будучи дитиною. Вроджена українка твердить, що нам потрібно сильних родин, добрих батьків і підтримки спільноти, щоб втримати дітей на доброму шляху. Вона говорить п'ятьма мовами і кожної суботи долає 150 миль дороги до Філядельфії, щоб учити українську другу клясу".

Подружжя Бей мають двох синів — один є адвокатом, другий лікарем. Чоловік Віри, д-р Омелян Бей, є професором університету.

Віра Бей репрезентуватими Пенсильванію у всенаціональному змагу Учитель Року.

Такі осяги українців у кожній ділянці, що звертають увагу ЗСА, є нам необхідні саме в час, коли з усіх сторін іде пробоєм проти нас ворожа пропаганда.

Дуже прихильних відгуків на осяг Віри Бей в англомовних щоденниках було 17, не згадуючи біля сотні нотаток у високо- і середньо шкільних журналах.

До гратуляцій „Рідної Школи" у Філядельфії, в якій Віра Бей вчить українознавства 20 літ, долучуються друзі, приятелі, земляки та знайомі, а тепер напевно й усі читачі „Свободи", бо кожний індивідуальний осяг є якоюсь мірою водночас загальноукраїнським осягом.

Яр. Климовський

ПОДЯКА

26-го листопада 1987 р. з волі Всевишнього відійшла у Вічність

моя Найдорожча СЕСТРА

бл. п.

ІРЕНА з ДЗУНДЗІВ РЕШЕТИЛОВИЧ

ПІЯНІСТКА — УЧИТЕЛЬКА МУЗИКИ

Цією дорогою хочу подякувати всім, які мені співчували, а Покійній віддали останню рислугу.

У першу чергу я висловлюю мою щиру подяку п. Олені і д-рові М. Климишин, пані І. Тарнавській, панові М. Миськову, що в перших хвилинах мого нещастя своєю присутністю і співчуттям поменшували мій біль і помагали мені у моїй безпорадності.

Я невимовно вдячна Всеч. о. С. Саболеві за його відвідування Покійної під час її недуги і за приготування Її до переходу у Вічність.

Всечеснішим о. Ігуменові Б. Панчукові, о. С. Саболеві, о. А. Мілерові, о. В. Рибакові і о. прес. А. Биковцеві моя щира подяка за відправлення Панахид і за молитви. Зокрема дякую Всеч. о. С. Саболеві за відправлення Заупокійної Служби Божої і похоронних обрядів, а о. пресв. А. Биковцеві за прощальне слово під час Служби Божої.

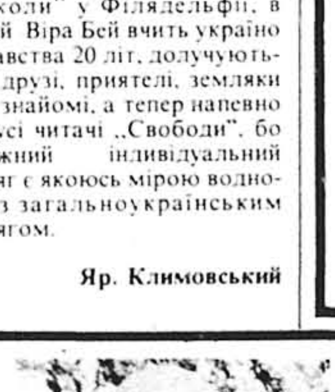
Під час похоронних обрядів згадали Покійну теплими словами представники організацій, до яких за життя Покійна належала: пані І. Тарнавська від Марійської Дружини, д-р М. Климишин від кол. мешканців міста Калуш, пані К. Кобаса від Союзу Українок, пані Л. Соя від Музичного Інституту, а інж. В. Марчак від Т-ва Самопоміч і Клюбу Емеритів — за це я їм невимовно вдячна.

Я дякую всім учасникам похоронних обрядів за їхні молитви, за відпровадження Покійної на місць Вічного Спокою і за грошеві пожертви в Її пам'ять. На Служби Божі жертвовано $175.00, на парохіяльні школи $275.00, до рішення родини $170.00, на дім СУА $45.00, на Фонд Голодових Комісій $50.00, на радіопрограми $60.00, на Марійську Дружину $50.00, на Патріярхат $30.00, на СУА $30.00 — разом 885.00 дол.

Дякую також панові І. Дадсонові, директорові похоронного заведення за взірцеве переведення похорону.

Всевишній Боже, молю Тебе, винагородити Їх сторицею.

СТЕФАНІЯ ПУЖЕЦЬКА

21-го лютого 1988 року виповнюється

ПЕРША РІЧНИЦЯ ДНЯ СМЕРТИ

нашого Дорогого

ЧОЛОВІКА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

св. п. ген.

Петра Григоровича ГРИГОРЕНКА

ПАНАХИДА

відбудеться

в катедральному православному соборі св. Володимира в Ню Йорку

(160 Захід 82-га вул.)

о год. 11:30 ранку

Після Панахиди в церковній залі буде ВШАНОВАНО ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОГО з Його близькими.

Зокрема буде висвітлено фільм британських кіномистців „Він не хотів мовчати", фільм про сл. п. ген. Григоренка.

Дружина — ЗІНАЇДА
Син — АНДРІЙ
Невістка — МАРІЯ
Внучки — ТЕТЯНА і ОЛЬГА в Ню Йорку
сини —
АНАТОЛІЙ,
ГЕОРГІЙ і ВІКТОР з Родинами в Москві

Метрополітальний Комітет Ню Йорку для відзначення Тисячоліття Християнства в Україні

повідомляє, що

дня 21-го лютого 1988 року о год. 2-ій по пол.

в Українському Народному Домі, 140 Second Avenue, **Ню Йорк, Н. Й. 10003**

— відбудуться —

ДОПОВІДІ

на слідуючі теми:

1. **Ми і наше відношення до України в рамцях 1000-ліття** ...... **ПРОФ. Л. РУДНИЦЬКИЙ**
2. **Що нам дало Християнство Руси-України** ...... **о. І. ТКАЧУК**
3. **Характеристика Київського Християнства** ...... **о. Р. МІРЧУК**
4. **Святкування 1000-ліття в Америці** ...... **Ю. СОЛТИС**

ЩИРОСЕРДЕЧНО ЗАПРОШУЄМО ВСЕ ГРОМАДЯНСТВО ДО УЧАСТИ!

Український Народний Союз
ПРОГОЛОШУЄ

ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ
потребуючим студентам
на академічний рік 1988-1989

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу студентам акредитованих університетів і каледжів, які **Є ЧЛЕНАМИ УНСОЮЗУ ЩОНАЙМЕНШЕ ДВА РОКИ,** на основі:

1. Фінансової потреби;
2. Студійних досягнень (оцінок);
3. Активности в українському громадському, а зокрема студентському житті.

Подання про стипендії, на формулярах, що їх можна набути в Головній Канцелярії УНСоюзу, слід вносити

до 1-го квітня 1988 року
на адресу:

Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Рочестер, Н. Й.

В суботу, 27-го лютого 1988 р., о год. 3-ій по пол.
в залі Українського Народного Дому
при 831 Джозеф Авеню, РОЧЕСТЕР, Н. Й.
відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС у РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.

до участи в яких запрошені і зобов'язані члени Окружної Управи, представники Відділів та конвенційні делеґати наступних Відділів:

36, 43, 66, 89, 217, 285, 289, 316, 343, 367 та 437

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Вибір президії
3. Відчитання і прийняття протоколу попередніх Зборів
4. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами і їх прийняття
6. Вибір нової Управи
7. Слово головного предсідника УНСоюзу д-ра ІВАНА О. ФЛИСА
8. Плян праці на біжучий рік
9. Внески і запити
10. Закриття Загальних Зборів

У зборах візьме участь

д-р Іван О. Флис, головний предсідник УНС

По Зборах буде ПЕРЕКУСКА

Константин Шевчук, *почесний голова* — **Петро Дзюба**, *голова*
Д. Пристай, *секретар* — **Стефан Приймак**, *касир*

Джерзі Сити й околиця!

В суботу, 20-го лютого 1988 р., о год. 3-ій по пол.
в залі Українського Народного Дому
90-96 Fleet Street, Jersey City, N.J.
відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНСоюзу НАДГУДСОНСЬКОЇ ОКРУГИ

до участи в яких запрошені й зобов'язані члени Окружної Управи і конвенційні делеґати і по два представники наступних Відділів:

з Джерзі Ситі: 25, 70, 170, 171, 270, 275, 286, 287;
з Байону: 213 і 281

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Вибір президії
3. Відчитання і прийняття протоколу попередніх Зборів
4. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами і їх прийняття
6. Вибір нової Управи
7. Слово головного секретаря УНСоюзу ВОЛОДИМИРА СОХАНА
8. Плян праці на біжучий рік
9. Внески і запити
10. Закриття Загальних Зборів

У зборах візьме участь:

Володимир Сохан, головний секретар УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Володимир Білик, *голова*
Осип Зубрицький, *секретар* — **Галина Гаврилюк**, *касир*

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Футболісти УСВТ „Ч. Січ" стали першунами турніру в закритій залі

В Юніоні 31-го січня ц. р. у спортовій залі Кейн коледжу відбувся річний турнір копаного м'яча, в якому взяли участь шість дружин, у тому числі чотири різних коледжів Ню Джерзі і Ню Йорку. Господарем турніру був футбольний клюб Кейн коледжу, тренером і провідником якого є колишній змагун УСВТ „Ч. Січ" Анатолій Охріменко. У звітовому турнірі „Січовики" перемогли усіх своїх конкурентів і таким чином здобули нагороди першунів. Вислiди змагань „Ч. Січі": „Ч. Січ" — Юніон коледж СК — 3:1; „Ч. Січ" — Мангетен коледж — 4:2; „Ч. Січ" — Сейдж Італіян СК — 2:0. Півфінал: „Ч. Січ" — Кейн коледж СК — 4:3. Фінал: „Ч. Січ" — Мангетен коледж СК 4:3.

Переможні голі для „Ч. Січі" здобули: Сарджент-8, Сабрій-4, Фонг-3 і Каміка.

Крім згаданих цим разом у складі дружини виступали: Дворський, Ромійо, Джонсон, Торій. Не змогли взяти участі в турнірі: А. Бакун, Б. Куцина, Д. Зулійо, М. Хамуляк, Брієнза. Сакевич і Білецький виступали в складі дружини Юніон коледжу, в якій вони змагалися в часі студій.

Б. Недільський — чоловий футболіст

З приємністю відзначаємо успіхи визначного українського студента Богдана Недільського, які він досі здобув в дружині копаного м'яча Маркетт університету в Мілвокі, Вісконсин. Б. Недільський народжений в липні 1967 року. Починаючи від наймолодшого віку, виявляв нахил до спорту і особливо до копаного м'яча. В 1977 році, коли йому сповнилося 10 років, батьки привезли його до спортової школи „Ч. Січі", з якій Богдан вперше у житті мав можливість перейти заавансований вишкіл під проводом відомого українського тренера копаного м'яча Ігоря Чупенка. На закінчення вишколу Богдан був відзначений трофеєм кращого учня футболу і відбиванки. В 1978 році Богдан знову був учасником спортової школи „Ч. Січі", в якій під нагля дом згаданого вже головного тренера футболу І. Чупен ка значно поглибив теорію і техніку цього спорту та вдруге був відзначений між найкращими учасниками вишколу.

Б. Недільський (справа).

Свою футбольну „кар'єру" продовжував у шкільних дружинах і особливо у середній школі Ніколет, де його тренером був Алекс Тот. Протягом чотирьох років Богдан постійно входив до складу дружини тієї школи, в якій отримав найвищі відзначення: найцінніший змагун, капітан дружини, „Ол Стейт" і член збірної „Ол-Брейвленд Конференс". Після успішного закінчення середньої школи вступив на студії до Маркетт університету в Мілвокі, де одночасно увійшов до складу маркової дружини „Воріорс". Вже від першого року Богдан став стабільним змагуном дружини, здобував голі, влучно асистував чоловим стрільцям дружини. В сезоні 1986 року брав участь в усіх (21-му) змаганнях, в яких здобув дев'ять голів і сім асист.

В сезоні 1987 року Богдан знову відіграв чолову ролю в дружині, в якій здобув в американській пресі багато розголосу і похвал. На протязі сезону на спортових сторінках „Мілвокі Джорнал", „Мілвокі Сентінел", а також в різних журналах та газетах постійно відзначали футбольний талант цього українського юнака. Не було рецензії з поодиноких змагань „Воріорс", в яких би не було згадки про Богдана, стрільця вирішальних голів, високотехнічних заграгь, асист.

Ось що сказав про Богдана Недільського його теперішній тренер Теодор Панек: „Богдан володіє величезними вмілостями. Його особистою амбіцією є велике бажання причинитися до успіху дружини. Він грає агресивно в змагових ситуаціях. Він є надзвичайно інтеліґентний змагун з великим сенсом гідности".

Богдан Недільський завжди відзначає, що до його успішних виступів у копаному м'ячі у великій мірі причинився вишкіл в спортовій школі „Ч. Січі". Здобуте знання служить йому тепер у веденні вже власного літнього табору копаного м'яча.

Глядачі турніру копаного м'яча на Українській Спортовій Олімпіяді матимуть можливість побачити Богдана в акції у складі дружини „Ч. Січі", в якій поруч нього будуть змагатися й інші колишні випускники спортової школи, такі як Андрій Бакун, Богдан Куцина, Маріян Хамуляк, д-р Володимир Бакун, Данило Василак і ін.

Українські дружини в іграх за чаші Европи

Славна київська дружина ручного м'яча „Спартак" відбула два чергових змагання в ⅛ фіналу за чашу чемпіонів Европи з клюбом „Штіінца" Бакеу, Румунія, в яких елімінувала цього суперника і цим самим ввійшла до чвертьфіналу. В перших змаганнях в Румунії українки перемогли вислідом 26:24. У відплатних змаганнях, що відбулися 17-го січня ц.р. в Києві, українки елімінували румунок вислідом 27:23. У півфіналі киянки зустрінуть сильний клюб АСК „Форвертс" з Франкфурта-на-Одері, Східня Німеччина.

У складі київського клюбу виступають: Русначенко, Манько, Турчин, Семенова, Олексюк, Базан, Горб, Товстоган, Гарнус, Шевченко, Малько.

Кошиківка
Київ „Динамо" — Пріоло „Троґілос" Італія — 80:77

У перших змаганнях чвертьфіналу за чашу Европи Ронкеті, що пройшли в Сицилії, Італія, українки здобули перемогу 80:77. Звітуючи у „Спортовій Газеті" про зустріч, В. Юрченко між іншим писав: „Нас добре, привітно зустріли. Жили ми в місті Сіракюзи на південь від острова Сицилії, а грали в залі сусіднього містечка Пріоло. Дружину італійок фінансує місцева нафтопереробна фабрика. Заля зміщує 700-800 глядачів... Під час гри стояв такий галас, що довелося на вуха натягувати спеціяльні антишумові навушники... Найнільш небезпечною серед італійок була американка, чорношкіра центрова Стріт. Я таких гравців ще не бачив (зараз в Італії в різних клюбах за контрактами виступає 30 негритянок зі ЗСА). Стріт і стала найрезультативнішою змагункою зустрічі, здобула 35 точок...". Найкращими в складі київської дружини виявилися: Мельниченко, Щупакіна, Євтушенко, Ткаченко. Ця четвірка здобула разом 70 точок. Добре показали себе Десятниченко, Проніна і Мудрик.

(от)

НЕ ДЕВ'ЯТЬ ДЕСЯТИХ, А 90

У „Свободі" з 4-го лютого ц.р. у статті „Психіятр А. Корягін проти компромісів із совєтами" пера д-ра Олега М. Волянського, слід читати 90 дисидентів, а не дев'ять десятих дисидентів. — Ред.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

НАТАЛІЯ КАМЕНЕЦЬКА, член УНС Відд. 472-го Т-ва „Пласт" в Чикаго, Ілл., померла 26-го грудня 1987 року на 89-му році життя. Нар. 1898 року на україні. Членом УНС стала 1962 року. Залишила у смутку дочку Аріядну Терлецьку з мужем Ярославом та дітьми: Олегом з дружиною Галею і Роксоляною з мужем Бернардом; сина Леоніда з дружиною Уляною та синами Марком, Мироном та Ігорем з дружиною Христею та сином Андрієм та ближчу і дальшу родину в Румунії і Польщі. Похорон відбувся 30-го грудня 1987 року на цвинтарі у Стоктоні, Каліфорнія.

Вічна Їй Пам'ять!

С. Кочій, секр.

ІВАН МОСКАЛЬЧИН, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш., помер 8-го січня 1988 року на 81-му році життя. Нар. 1907 року в Денисові, пов. Тернопіль, Україна. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Стефанію, дочку Дарію, сина Богдана, внуків — Івана Меріку, Михайла, Кенні, Карін і Жанет; трьох братів і сестру в Україні. Похорон відбувся 11-го січня 1988 року на цвинтарі св. Ядвіги в Дірборн Гайтс, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Стелла Федик, секр.

ВАСИЛЬ МАРИЧ, член УНС Відд. 45-го Т-ва „Любов" у Філядельфії, Па., помер 23-го жовтня 1987 року на 70-му році життя. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку сина Василя, мол. Похорон відбувся на цвинтарі Св. Марії у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АНДРІЙ ПРОКОПОВИЧ, член УНС Відд. 161-го ім. св. Василія в Ембриджі, Па., помер 6-го грудня 1987 року на 63-му році життя. Нар. 19-го травня 1925 року в Ембриджі, Па. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дружину Тельму, трьох синів, три дочки, п'ять внуків, брата і дві сестри. Похорон відбувся 9-го грудня 1987 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Ембриджі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Джула, секр.

КАТЕРИНА САВЧИН, член УНС Відд. 125-го ім. „Благовіщення" в Чикаго, Ілл., померла 13-го грудня 1987 року на 88-му році життя. Нар. 29-го жовтня 1899 року в селі Рахина, пов. Долина, Зах. Україна. Членом УНС стала 1940 року. Похорон відбувся 18-го грудня 1987 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Ґльорія Пашен, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 19-го ЛЮТОГО 1988 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо взяти участь. На річних зборах вибрано Управу в такому складі: І. Хомко, предс., Варвара Тижбір, заст. предс., Ю. Котляр, фін. секр., В. Марущак, рек. секр., Марійка Дупляк, прес. реф. Опікуни хворих — Анастазія Марущак, В. Оліярник. Прапорщики — В. Гавроняк, С. Коваль. Мужі довір'я — В. Гаргай, І. Зельонка. Контрольна Комісія — С. Косьцьолек, голова, О. Кібала, С. Журавський — члени. Приєднуйте нових членів до УНС. — В. Марущак, рек. секр.